Súd:	Krajský súd Trnava
Spisová značka:	26Co/25/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	2319200875
Dátum vydania rozhodnutia:	27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Katarína Slováčeková
ECLI:	ECLI:SK:KSTT:2023:2319200875.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z jeho predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčekovej a sudcov JUDr. Ľuboslavy Vankovej a Mgr. Jozefa Mačeja, v spore žalobcu: A. B., nar. X. XXXXX XXXX, bytom C. XXX/XX, D., zastúpeného splnomocnencom: E. F. G., H. H. E. XXXX/X, G., proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska 71, Bratislava, o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, o zaplatenie 1.930.668 eur a 252.934,88 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 8C/9/2019-256 z 8. októbra 2020, takto

r o z h o d o l :

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku I. prevyšujúcej právoplatne priznanú náhradu nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o väzbe vo výške 15.012 eur p o t v r d z u j e.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku II. prevyšujúcej právoplatne priznanú náhradu nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o treste vo výške 1.385,12 eur m e n í tak, že v tejto časti žalobu zamieta.

III. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku III. zamietajúcej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o väzbe vo výške 1.928.285 eur m e n í tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu ešte vo výške 8.500,87 eur z titulu rozhodnutia o väzbe do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti žalobu zamieta.

IV. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti výroku III. zamietajúcej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o treste vo výške 252.045 eur p o t v r d z u j e.

V. Žalovanej sa voči žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov tohto konania v rozsahu 97,52% s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 17.395 eur z titulu rozhodnutia o väzbe do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok I.), nemajetkovú ujmu vo výške 2.275 eur z titulu rozhodnutia o treste do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok II.) a v ostatnej časti žalobu zamietol (výrok III.). Zároveň rozhodol, že žalobca má voči žalovanej právo na náhradu trov konania vo výške 100 %, o ktorých bude rozhodnuté osobitným uznesením súdom prvej inštancie (výrok IV.). Svoje rozhodnutie právne odôvodnil § 3 ods. 1 2, § 5 ods. 1, § 8 ods. 1 a 5 a § 17 ods. 1 až 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „ZoZŠVM“) a § 187 ods. 1, § 193, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „Civilný sporový poriadok“). Súd prvej inštancie mal v konaní za preukázané, že žalobca bol

ešte v prípravnom konaní uznesením sudcu pre prípravné konanie OS Galanta sp. zn. 1Tp/49/2010 zo dňa 3. októbra 2010 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3Tpo/48/2010 zo dňa 12. októbra 2010 z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok (ďalej len „Trestný poriadok“) vzatý do väzby, so započítaním odo dňa 30. septembra 2010 o 13.38 hod. Zároveň sudca neprijal písomný sľub obvineného nahradzujúci jeho väzbu. Sudca v rámci rozhodnutia o väzobnom stíhaní žalobcu vychádzal z predložených listinných materiálov, predovšetkým z uznesenia o vznesení obvinenia, z predbežného výsledku skúmania zaistených vecí ako aj zo zápisnice o vykonaní prehliadky iných priestorov. Na základe predložených listinných materiálov v čase rozhodovania o návrhu na vzatie do väzby vyplývalo dôvodné podozrenie, že žalobca sa podieľal na trestnej činnosti, pre ktorú bol aj trestne stíhaný. Žalobcovi bolo vznesené trestné obvinenie za zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami formou spolupáchateľstva podľa § 20 a § 294 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon (ďalej len „Trestný zákon“) v jednočinnom súbehu so zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami formou spolupáchateľstva podľa § 20 a § 295 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. c) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že spoločne s obvineným A. B. I.. od presne nezistenej doby do 30. septembra 2010 v obci J. D. K., L. G., v objekte skladísk na parcelách č. 1514/2, 1514/5, 1521, 1525, ako aj v mieste trvalého bydliska v D. D. M. G. N. XXX/XX, spoločne bez oprávnenia a povolenia príslušných správnych orgánov PZ prechovávali, zadovažovali, držali a upravovali zakázané zbrane so zásobníkmi vo väčšom rozsahu v množstve 34 kusov. Okresný súd v Galante rozsudkom sp. zn. 1T/171/2011 zo dňa 21. októbra 2013 uznal žalobcu za vinného zo zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. b) Trestného zákona a uložil mu okrem trestu prepadnutia veci aj úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 40 mesiacov, pre výkon ktorého ho zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Žalobca bol dodaný do výkonu trestu odňatia slobody dňa 11. apríla 2014. Žalobca bol uznesením Okresného súdu v Trnave zo dňa 18. augusta 2014, právoplatného dňa 18. augusta 2014 podmienečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody s uložením skúšobnej doby v trvaní 2 dvoch rokov. Z vyššie uvedeného vyplýva, že väzba žalobcu trvala od 30. septembra 2010 do 19. júna 2013 a výkon trestu odňatia slobody žalobcu trval od 11. apríla 2014 do 18. augusta 2014. Najvyšší súd SR na základe podaného dovolania rozsudkom sp. zn. 4Tdo 67/2016 zo dňa 23. novembra 2017 (v spojení s opravným uznesením) napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj rozsudok okresného súdu v odsudzujúcej časti týkajúcej sa žalobcu zrušil. Okresný súd v Galante viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu SR rozsudkom sp. zn. 9T/196/2017 zo dňa 21. marca 2018 žalobcu podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Vecne súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie, ktorým žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej v súvislosti s rozhodnutím o väzbe vo výške 17.395 eur a v súvislosti s rozhodnutím o treste vo výške 2.275 eur a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol, tým, že uplatnil princíp proporcionality a vykonal dôkaz z trestného spisu úradným záznamom Prezídia policajného zboru - útvaru osobitného určenia zo dňa 30. septembra 2010 ako aj dôkazmi, ktoré svedčia o nemajetkovej ujme žalobcu. V konaní nebolo sporné, aké rozhodnutia vydali orgány činné v trestnom konaní a že žalobca bol vo väzbe 994 dní a o výkone trestu 130 dní, čo je spolu 1.124 dní. Uvedená dĺžka väzby a výkonu trestu mala negatívny vplyv na psychické a fyzické zdravie žalobcu, na jeho rodinný život a na spoločenské postavenie. Hneď po zatknutí žalobcu médiá informovali o rozbití gangu obchodníkov so zbraňami, o obchodovaní s nelegálnymi zbraňami, čo sa týkalo aj žalobcu. Napriek prezumpcii neviny médiá pôsobia na široký okruh prijímateľov informácií a pôsobia tiež na okruh priateľov a známych žalobcu, pričom vytvárali o ňom negatívnu mienku. Médiám sú však poskytované informácie orgánmi činnými v trestnom konaní. Podľa súdu prvej inštancie žalobca má rozhodne právo na nemajetkovú ujmu za obraz v spoločnosti, ktorý bol o ňom vytvorený už len tým, že bol vo väzbe a výkone trestu. Výkon trestu ako aj väzba negatívne zasiahli do rodinného života ako žalobcu, tak príslušníkov jeho rodiny. Žalobca bol po dlhú dobu od rodiny odlúčený, jeho kontakt s manželkou, s deťmi a s jeho matkou bol veľmi obmedzený. Roky života vo väzbe, výkone trestu, a to aj počas vianočných sviatkov alebo sviatkov príslušníkov rodiny, mali veľký vplyv na citovú sféru žalobcu. Podľa súdu prvej inštancie bol výkonom trestu a väzby ovplyvnený aj zdravotný stav žalobcu. Túto skutočnosť mal súd prvej inštancie potvrdenú výsluchom ošetrujúceho lekára I. I.. Vzhľadom na predchádzajúce poškodenie zdravia si zdravotný stav žalobcu vyžadoval celoročný lekársky manažment - pravidelné cvičenie. Liečebný režim žalobcu nebol vo väzení zachovaný, čo bezpochyby zanechalo následky na jeho zdravotnom stave. Lekárom bolo konštatované, že sa zhoršila mobilita. Záver lekára o zhoršenom zdravotnom stave súd prvej inštancie považoval za hodnoverný, pričom žalovanou nebol ničím spochybnený. Žalobca uvádzal, že následkom väzenia

došlo u neho k zníženiu životnej úrovne ako v rovine bytového štandardu, tak aj vo financiách. Súd prvej inštancie k tomu uviedol, že žalobca pred väzbou a výkonom trestu bol invalidným dôchodcom, invalidným dôchodcom bol aj potom, čo bol prepustený, a je ním aj v súčasnosti. Jeho príjem pozostával z dávok za invalidný dôchodok. Čo sa týka bytového štandardu - bývania, tak žalobca ani pred väzbou ani v súčasnosti nie je majiteľom nehnuteľnosti. Čo sa týka bezúhonnosti žalobcu, žalobca ako mladistvý bol dvakrát trestaný a bol vo výkone trestu v ústave pre mladistvých v I.. Súd prvej inštancie hodnotil svedecké výpovede svedkov - rodinných príslušníkov žalobcu ako hodnoverné, keď emočne popisovali stav, ktorý prežívali v súvislosti s väzbou a výkonom trestu žalobcu. Za hodnoverné súd považoval aj to, že na žalobcovi badali zmeny v jeho psychike. Súd prvej inštancie pri určení výšky nemajetkovej ujmy vychádzal aj z rozhodnutí súdov vyšších inštancií, ktoré rozhodovali o výške nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánov verejnej moci, kde sa trestné stíhanie skončilo inak ako právoplatným odsúdením, pričom uviedol viaceré rozhodnutia a v nich priznanú nemajetkovú ujmu. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie svoje rozhodnutie oprel o rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 2357/2010, v ktorom bola určená nemajetková ujma 35 eur za deň väzby. Súd prvej inštancie však uplatnil princíp proporcionality a z tohto dôvodu priznal žalobcovi 50% zo sumy 35 eur, čo je 17,50 eur za každý deň väzby a výkonu trestu. Za 994 dní väzby činí nemajetková ujma 17.395 eur (994x17,50) a za 130 dní výkonu trestu činí nemajetková ujma 2.275 eur (130x17,50). O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že žalobcovi voči žalovanému priznal právo na náhradu trov konania vo výške 100 %, podľa § 255 ods. 1 a 2 a § 262 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku, pretože považoval za potrebné priznať žalobcovi plnú náhradu trov konania aj v prípade, ak mu priznal nárok, avšak nie v požadovanej výške, a to z dôvodu, že ide o prípad, keď výška nároku závisí od úvahy súdu (rešpektujúc tak názor Najvyššieho súdu SR vyjadrený v uznesení sp. zn. 5MCdo 7/2010 zo dňa 23. februára 2011).

2. Proti výroku I., II. a III. rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca s návrhom na jeho zmenu a to úplným vyhovením žalobe, viniac súd prvej inštancie, že tento na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, vec nesprávne právne posúdil a napokon svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b), h) a f) Civilného sporového poriadku). Na odôvodnenie svojho odvolania uviedol, že odvolacie dôvody smerujú len k nesprávnej výške nemajetkovej ujmy (nie k základu nároku na nemajetkovú ujmu), pričom sumy priznané súdom prvej inštancie považuje za neadekvátne nízke a to napriek tomu, že zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie vyplývajú značné zásahy do života, dôstojnosti žalobcu, jeho postavenia v spoločnosti, života v rodine, v súkromnom živote vo vzťahoch, v očiach širšej verejnosti, do psychického zdravia žalobcu, čím došlo k nedostatočnej aplikácii § 17 ods. 3 ZoZŠVM účinného do 31. decembra 2010, pričom výška priznanej nemajetkovej ujmy nie je v súlade s § 17 ods. 4 ZoZŠVM v znení účinnom do 31. decembra 2010 (teda nedosahuje ani 1/30 priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok a to za každý, aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody, ktorá v roku 2010 mala byť minimálne v sume 24,82 eur/deň, v roku 2011 v sume minimálne 25,63 eur/deň, v roku 2012 v sume minimálne 26,20 eur/deň a v roku 2013 v sume minimálne 26,83 eur/deň). Pokiaľ súd prvej inštancie predmetnú právnu normu neaplikoval, jeho rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Obdobne je možné dospieť k záveru o nesprávnom právnom posúdení veci aj v prípade, že súd vychádzal pri určení výšky nemajetkovej ujmy aj z v rozsudku citovaných rozhodnutí súdov vyšších inštancii, ktoré rozhodovali o výške nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánov verejnej moci, kde väzba trvala menej ako 11 mesiacov, nakoľko citované rozhodnutia súdov vyšších inštancii nie sú porovnateľné so situáciou žalobcu, u ktorého väzba trvala 994 dní. Obdobné platí aj pre prípad, keď súd prvej inštancie oprel svoje rozhodnutie o rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo 2357/2010, v ktorom podľa jeho názoru bola určená nemajetková ujma 35 eur za deň väzby (hoci v skutočnosti z predmetného rozhodnutia vyplýva, že súd odsúhlasil priznanie nemajetkovej ujmy za 1 deň väzby v prepočte v sume 66 eur - čo bolo dokonca nad rámec ustáleného maxima rozmedzia náhrady nemajetkovej ujmy v Českej republike). Aj v tomto prípade treba zdôrazniť to, že dotknutá osoba bola vo väzbe 181 dní, pričom žalobca bol vo väzbe niekoľkonásobne dlhšie (cca 5,5 krát). Za nesprávne potom žalobca považoval to, že keď sa súd prvej inštancie pri určení výšky inšpiroval práve týmto rozhodnutím, tak nesprávne priznal žalobcovi iba 17,50 eur za každý deň väzby a nie sumu 66 eur, ako to bolo v práve citovanom rozhodnutí. Nesprávnosť právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie spočíva taktiež v tom, že tento nezohľadnil kritériá a osobitné okolnosti prípadu žalobcu podľa § 17 ods. 3 ZoZŠVM napriek tomu, že z vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam, že negatívny obraz o žalobcovi v spoločnosti

bol vytvorený už len tým, že žalobca bol vo väzbe a výkone trestu odňatia slobody, pričom média vychádzali z informácií a postupu orgánov činných v trestnom konaní proti žalobcovi, že výkon trestu odňatia slobody aj väzba zasiahli negatívne do rodinného života žalobcu, ktorý bol od rodiny dlhú dobu odlúčený, kontakty s manželkou, deťmi a matkou boli veľmi obmedzené, roky vo väzbe a výkone trestu aj počas vianočných sviatkov a sviatkov príslušníkov rodiny mali veľký vplyv na citovú sféru žalobcu, a že výkon trestu odňatia slobody a väzba mali vplyv aj na zdravotný stav žalobcu, keď nevyhnutný liečebný režim žalobcu nebol vo väzbe počas výkonu trestu dodržaný. Tieto zistenia potom súd prvej inštancie ani nevyhodnocoval pre účely určenia výšky nemajetkovej ujmy. Obdobne súd nezobral do úvahy pri svojom rozhodovaní skutočnosť, že trestné stíhanie, ktoré viedlo k väzbe žalobcu a výkonu trestu bolo od počiatku založené na nezákonnom dôkaze - prehliadke iných priestorov v J. D. K., ktorá bola vykonaná v rozpore s trestným poriadkom a porušovala právo žalobcu podľa článku 8 ods. 1 a ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čo vyslovene konštatoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozsudku sp. zn. 4Tdo 67/2016 z 23. novembra 2017. Obdobne súd nezohľadnil pri svojom rozhodovaní ani skutočnosť, že žalobca je už vyše 30 rokov invalidným dôchodcom, chránenou osobou, pre ťažký poúrazový stav - zlomenina chrbtice s následkami, ktoré sa prejavovali a prejavujú bolestivou obmedzenou dynamikou chrbtice a takto zdravotne postihnutá osoba bola nedôvodne vo výkone väzby a trestu odňatia slobody, čo by ťažko znášala akákoľvek osoba v postavení žalobcu. Súd prvej inštancie pri určení sumy nemajetkovej ujmy za deň trvania väzby a výkonu trestu odňatia slobody uplatnil "princíp proporcionality", čo žalobca považoval za právne nesprávne. Takéto určovanie sadzby totiž nevyplýva ani zo ZoZŠVM, ani z ustálenej judikatúry. Ustálená judikatúra ako aj § 17 ods. 4 práve citovaného zákona v znení účinnom do 31.decembra 2010 vychádzali z dennej sadzby nemajetkovej ujmy za deň výkonu väzby (§ 7) a výkonu trestu odňatia slobody (§ 8) zvlášť a to v minimálnej sadzbe pre jeden deň výkonu väzby a pre jeden deň výkonu trestu odňatia slobody, ktorá každá denná sadzba pre výkon väzby ako aj výkon trestu odňatia slobody musí byť minimálne 1/30 priemernej mzdy zamestnanca, preto úvaha súdu prvej inštancie o podiele alebo pomere sadzby nemajetkovej ujmy pri výkone väzby a zároveň následne aj výkone trestu odňatia slobody predstavuje nesprávne právne posúdenie veci a je v rozpore z § 17 ods. 4 predmetného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2010. Pravidlo krátenia sadzby nemajetkovej ujmy v prípade výkonu väzby a následne výkonu trestu odňatia slobody tou istou osobou nemá oporu v zákone ani v judikatúre a je v rozpore s princípom úplného odškodnenia a je aj zásahom do legitímnej nádeje poškodeného na satisfakciu. Nenáležitým bolo podľa žalobcu aj poukázanie na judikát R 22/1979, z ktorého súd prvej inštancie vyvodil, že je nutné neuspokojovať sa s trestným rozsudkom, ale je potrebné vykonať dôkazy prečítaním listín z trestného spisu, teda nie je potrebné rešpektovať oslobodzujúci rozsudok. Predmetné rozhodnutie nemožno vzťahovať na práve prejednávanú vec, nakoľko závery v ňom uvedené neboli vyslovené v súvislosti s právnymi otázkami náhrady škody, či ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci, ale ku konaniu a rozhodovaniu súdov o žalobe o náhradu škody v občianskom súdnom konaní vo veciach, v ktorých bol nárok na náhradu škody uplatnený už v trestnom konaní, avšak tento mu úplne alebo sčasti priznaný nebol a po skončení trestného konania poškodený podal civilnú žalobu na náhradu škody, v ktorom konaní sa ako dôkaz použil obsah trestného spisu. Súd prvej inštancie podľa žalobcu nedôvodne prihliadol pri svojom rozhodovaní na úradný záznam Prezídia policajného zboru, útvaru osobitného určenia z 30. septembra 2010, použijúc „princíp proporcionality“, nakoľko tento bol vyhotovovaný v rozpore so zákonom. Predmetný záznam svojím obsahom vychádza z postupu a zistení polície pri nezákonnej prehliadke iných priestorov v J. D. K. dňa 30. septembra 2010, ktorú nezákonnosť výslovne konštatoval Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 4Tdo 67/2016 z 23. novembra 2017. Súd prvej inštancie totiž nemôže otvárať otázku dôkazov z trestného konania vo vzťahu ku skutku, za ktorý bol žalobca stíhaný, ani ich zákonnosti, pretože civilný súd je viazaný rozsudkom, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby, ako to vyplýva z relevantnej judikatúry k právnej otázke náhrady škody, ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci, podľa ktorej otázku nezákonnosti rozhodnutia nemožno posudzovať zo strany súdu ako otázku predbežnú. Ak ide o rozhodnutie, ktoré bolo príslušným rozhodnutím kompetentného orgánu zrušené ako nezákonné, súd z takéhoto rozhodnutia vychádza pri rešpektovaní prezumpcie jeho správnosti (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. mája 2005 sp. zn. 1Cdo 16/2005 publikovaný v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR č. R 28/2006). Princíp resp. test proporcionality nemôže odôvodniť použitie nezákonného dôkazu z trestného konania. Rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je podľa žalobcu riadne odôvodnené, nakoľko neposkytuje presvedčivé dôvody, pre ktoré súd rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti rozhodnutia. Súd prvej inštancie odôvodnenie výrokov I. a II. oprel o rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo 2357/2010, čo je jediný dôvod, ktorý súd prvej inštancie uviedol k výpočtu výšky nemajetkovej ujmy a sadzby nemajetkovej ujmy za 1 deň výkonu väzby a 1 deň výkonu trestu odňatia slobody, pričom dospel k záveru, že v predmetnom rozhodnutí bola určená

nemajetková ujma v sume 35 eur za deň väzby, čo zobral za inšpiráciu pre sadzbu nemajetkovej ujmy pre žalobcu, ktorú následne krátil na polovicu a tak dostal sadzbu 17,50 eur za deň väzby a 17,50 eur za deň výkonu trestu odňatia slobody prehliadnuc, že Najvyšší súd ČR vyšiel zo sadzby nemajetkovej ujmy vo výške cca 66 eur za deň väzby, čo považoval za primerané, hoci daná sadzba prevyšovala hornú hranicu hodnoty nemajetkovej ujmy primeranej zo všeobecného hľadiska pre obdobné prípady. Súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nevysvetlil, prečo uplatnil princíp proporcionality pri určení výšky nemajetkovej ujmy a ani bližšie neuviedol, prečo tento princíp viedol k zníženiu sadzby za výkon väzby a trestu odňatia slobody v súdom určenej výške 35 eur za deň výkonu väzby. Zároveň nie je zrejmé, čo tento princíp proporcionality v kontexte uplatnenom súdom prvej inštancie pri úvahe o výške nemajetkovej ujmy znamená, pričom prípustné sú viaceré výklady. Podľa žalobcu z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru, že na strane žalobcu nedošlo k zníženiu bytového štandardu, nakoľko žalobca ani pred väzbou ani v súčasnosti nie majiteľom nehnuteľnosti, nakoľko z vykonaného dokazovania a výsluchu svedkov z rodiny žalobcov vyplynulo, že výkon väzby aj z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu žalobcu bol pre žalobcu a pre jeho rodinu nákladný, museli predať byt, v ktorom žili, a ktorý bol zapísaný v katastri na A. B. (syna žalobcu – pozn. odvolacieho súdu), pretože žalobca potreboval financovať stravu, lieky, potrebné veci, keďže podmienky vo výkone väzby neboli pre žalobcu vyhovujúce najmä vzhľadom na jeho zdravotný stav. Takéto náklady na väzbu žalobcu viedli k zníženiu bytového štandardu žalobcu a jeho rodiny, keď pre výdavky spojené s väzbou sa museli presťahovať do záhradného domčeka s improvizovanými podmienkami, do ktorých išiel žalobca z výkonu väzby, teda evidentne sa v súkromí žalobcu znížil jeho bytový štandard v dôsledku výdavkov spojených s výkonom väzby, čo potvrdili svedkovia A. B. a A. B., ako aj samotný žalobca. Žalobca ďalej uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za výsmech spravodlivosti, ústave a európskemu právu. Súd prvej inštancie od počiatku odročoval pojednávania bezdôvodne, čo spôsobovalo žalobcovi a jeho rodinným príslušníkom ďalšie zbytočné náklady, preskúmaval majetkové pomery žalobcu ako aj jeho detí, hoci vedel, že nevlastnia žiaden majetok a bývajú spolu s manželkou a synom v záhradnej chatke, ktorá je vo vlastníctve matky žalobcu, čo pôsobilo trápne na všetkých prítomných, zámerne zahmlieval vážnosť jeho situácie, do ktorej sa dostal žalobca nie svojím pričinením.

3. Proti výroku I., II. a IV. rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie aj žalovaná s návrhom na jeho zmenu zamietnutím žaloby aj vo vyhovujúcej časti a priznaním žalovanej plnej náhrady trov konania, viniac súd prvej inštancie, že tento na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, vec nesprávne právne posúdil a napokon svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b), h) a f) Civilného sporového poriadku). Podľa žalovanej súd prvej inštancie v rámci samotného odôvodnenia napadnutého rozsudku dostatočným spôsobom nereflektoval na existenciu dvoch samostatných právnych titulov uplatnených nárokov žalobcu a v rámci odôvodnenia rozsudku tieto nároky de facto spojil do jedného celku, pričom z odôvodnenia rozsudku nie možné ustáliť a identifikovať, ktorá časť odôvodnenia (najmä, ktoré skutkové zistenia a naň nadväzujúce právne posúdenie) sa vzťahuje na ten, ktorý žalobcom uplatnený nárok, nakoľko súd prvej inštancie vôbec nerozlišoval, či sa jedná o rozhodnutie o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o väzbe alebo z titulu rozhodnutia o treste, čo má za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Žalovaná poukázala na viacero zásadných nesprávností a rozporuplných tvrdení súdu, majúcich za následok značnú nezrozumiteľnosť konečných úvah súdu smerujúcich k vydaniu jeho rozhodnutia, ako napríklad keď súd prvej inštancie poukázal na vykonanie žalovanou navrhnutého dôkazu - Úradného záznamu prezídia PZ, útvaru osobitného určenia z 30. septembra 2010 (ktorým žalovaná spochybňovala možnosť vzniku nemajetkovej ujmy na strane žalobcu), ktorý dôkaz súd vôbec nevyhodnotil a z rozhodnutia nie je možné dozvedieť sa nič o tom, ako sa tento dôkaz odrazil v jeho rozhodnutí; žalovanej nie je ani zrejmé, či súd prvej inštancie na tento dôkaz prihliadol alebo nie, a eventuálne s akým záverom. Z rozsudku ďalej nebolo žalovanej zrejmé, na základe čoho, súd prvej inštancie dospel k záveru o zhoršení zdravotného stavu žalobcu vo vzťahu k deklarovanému "nedodržiavaniu liečebného manažmentu" vo väzbe, respektíve vo výkone trestu. Rozsudok súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnený aj v časti samotnej výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, nakoľko súd síce na jednej strane uviedol, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy vychádzal z rozhodnutí súdov vyšších inštancií, pričom následne príkladmo uviedol 17 spisových značiek týchto rozhodnutí týkajúcich sa konaní Najvyššieho súdu SR, avšak k týmto poukazom neuviedol žiadne ďalšie tvrdenia a žalovanej nie je vôbec zrejmé, akým spôsobom sa tieto poukazy majú vzťahovať na prípad žalobcu a ním uplatnené nároky v tomto konaní, navyše, ak súd prvej inštancie následne uviedol, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy svoje rozhodnutie oprel o rozhodnutie Najvyššieho

súdu ČR sp. zn. 30Cdo 2357/2010, v ktorom bola určená nemajetková ujma 35 eur za deň väzby, avšak súd prvej inštancie uplatniac princíp proporcionality priznal žalobcovi 50% zo sumy 35 eur. Takéto odôvodnenie ako celok je potrebné považovať za zmätočné a nezrozumiteľné, nevyjadrujúce žiadne preskúmateľné objektívne zrozumiteľné kritéria, ktoré bral súd pri svojom rozhodnutí do úvahy s ohľadom na skutkový stav danej veci. Rovnako sa súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nevysporiadal s rozsiahlou judikatúrou prezentovanou v konaní zo strany žalovanej, v zmysle ktorej je súd pri určovaní náhrady nemajetkovej ujmy limitovaný päťdesiatnásobkom minimálnej mzdy, čo by v prejednávanej veci predstavovala v prípade žalobcu náhrada (nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o väzbe a z titulu rozhodnutia o treste za rok 2014 v sume 17.600 eur). Podľa žalovanej súd prvej inštancie nedostatočným spôsobom odôvodnil aj priznanie nároku na náhradu trov konania žalobcovi vo výške 100%. Poukaz na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn 5MCdo 7/2010 z 23. januára 2011 žalovaná považovala za neadekvátny, keďže v danom prípade vo svetle zmeny procesnej úpravy je toto rozhodnutie neaktuálne. Z rozhodnutia nevyplýva ako súd prvej inštancie vyhodnotil procesnú obranu žalovanej spočívajúcu v poukázaní na existenciu okolností vyplývajúcich z trestného konania vedeného voči žalobcovi, majúcich pôvod v konaní samotného žalobcu, ktoré bolo jednoznačne zdokumentované príslušnými orgánmi verejnej moci, v dôsledku ktorých nemožno s poukazom na citovanú rozhodovaciu prax, ale taktiež s poukazom na dobré mravy, dospieť k záveru o vzniku zodpovednostného vzťahu žalovanej voči žalobcovi (nikto nemôže mať prospech zo svojho protiprávneho konania). Súd prvej inštancie síce vykonal žalovanou navrhnuté dôkazy smerujúce k preukázaniu toho, že žalobca sa v trestnom konaní jednak spočiatku k spáchaniu skutku kladeného mu za vinu priznal, ako aj toho, že žalobca bol orgánmi činnými v trestnom konaní v rámci prehliadky nebytových priestorov dňa 30. septembra 2010 zaistený pri opracovávaní kovových častí zbraní, avšak týmto skutkovým zisteniam súd následne nevenoval absolútne žiadnu pozornosť, nijako ich vo vzťahu k posudzovaniu vzniknutej nemajetkovej ujmy nevyhodnotil. Súd prvej inštancie nevyhodnotil dôkazy, ktoré svedčili o tom, že na strane žalobcu jednoznačne existovali okolnosti vylučujúce možnosť priznania náhrady nemajetkovej ujmy, a to s ohľadom na počínanie si samotného žalobcu v rámci trestného konania. Pokiaľ ide o námietku nesprávnych skutkových zistení súdu žalovaná ďalej namietala, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil žalobcom deklarovanú medializáciu jeho trestného stíhania a jej potenciálny vplyv na vznik nemajetkovej ujmy žalobcu, nakoľko zo žiadneho z vykonaných dôkazov v tomto smere (novinové články, spravodajská reportáž televízie JOJ) nebolo možné hodnoverne bez pochybností identifikovať, že sa v predmetnom trestnom stíhaní jednalo o osobu žalobcu, keďže jednako tento nebol spomenutý v predmetných médiách menom, pričom zároveň nebola verejnosti prezentovaná ani jeho podobizeň. Žalovaná ďalej uviedla, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil aj výsluch všeobecného lekára žalobcu I. I., keď na základe takéhoto dokazovania dospel k záveru o preukázaní zhoršenia zdravotného stavu žalobcu, keďže predmetom tohto konania nebol nárok vyplývajúci zo zhoršenia zdravia žalobcu (škoda na zdraví), a tak tento dôkaz nemá žiadnu relevanciu z hľadiska odbornosti, a zároveň tvrdenia o skutočnosti vyplývajúcej z tohto dôkazu nebolo možné zo strany súdu v konaní žiadnym spôsobom objektivizovať a považovať za správne a preukázané. Súd prvej inštancie sa nijakým spôsobom neoboznamoval s priebehom poskytovania zdravotnej starostlivosti žalobcovi vo výkone väzby, ani vo výkone trestu odňatia slobody, vychádzal výlučne zo subjektívnych tvrdení samotného žalobcu, respektíve jeho všeobecného lekára, ktoré podľa názoru žalovaného v žiadnom prípade nepreukázali zásadné zhoršenie zdravotného stavu žalobcu v príčinnej súvislosti s rozhodnutím o väzbe, respektíve s rozhodnutím o treste. Nesprávneho právneho posúdenia veci sa dopustil súd prvej inštancie taktiež tým, že pri prekročení maximálnej možnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy nerešpektoval v tejto oblasti ustálenú rozhodovaciu prax a priznal žalobcovi viac ako 50 násobok minimálnej mzdy, ktorý bolo možné v prípade preukázania dôvodnosti nároku žalobcu priznať. Pokiaľ sa súd prvej inštancie takýmito pravidlami stanovenými a rešpektovanými rozhodovacou praxou v tejto oblasti jednoznačne neriadil, bol povinný takýto odklon vo svojom rozhodnutí odôvodniť, čo sa však taktiež nestalo. Podľa názoru žalovanej v prípade žalobcu nebol vôbec preukázaný zásah obmedzenia jeho osobnej slobody do jeho profesijného života, bytovej ako ani finančnej situácie. Žalovaná ďalej uviedla, že súd prvej inštancie nesprávne rozhodol aj o náhrade trov konania, keď nezaťažil zodpovednosťou za výsledok sporu stranu, ktorá sa domáhala nárokov, ktoré sú zjavne nedôvodné, ich výška je premrštená a to s ohľadom aj na to, že v čase podania žaloby bolo už účinné znenie § 17 ods. 4 ZoZŠVM v súčasnom znení, ustanovujúce maximálnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú v konaní podľa ZoZŠVM možno priznať a žalobca zastúpený advokátom na základe tejto skutočnosti nemohol mať legitímne očakávania, že náhrada nemajetkovej ujmy presahujúca zákonom stanovený limit bude v tomto konaní priznaná. Pokiaľ súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. januára 2011 spis. zn. 5MCdo 7/2010, žalovaná poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky

sp. zn. IV. ÚS 652/2018 z 13. februára 2020, kde Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil presne opačný záver, s akým v napadnutom rozsudku operuje súd prvej inštancie a to, že by bolo v rozpore s rozumným usporiadaním procesných vzťahov, aby za situácie zjavne bezúspešného uplatňovania práva, nie síce v jeho základe, ale v podstate jeho neprimeranej a zjavne nadsadenej výšky vo vzťahu k tej, ktorá v obdobných veciach vyplýva, napríklad z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, bola žalobcovi priznaná ochrana v podobe zachovania jeho práva na plnú náhradu trov konania proti žalovanému len preto, lebo bol úspešný v základe svojho nároku, ktorého výška však bola oproti žalobnému nároku súdom priznaná s výrazným obmedzením.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovanej zotrval na svojich doterajších tvrdeniach a odvolacích návrhoch, považujúc námietky žalovanej za nedôvodné. Uviedol, že neobstojí námietka žalovanej o nepreskúmateľnosti rozsudku v otázke základu nároku, nakoľko tento je podľa názoru žalobcu jasný, zreteľný a preskúmateľný. Nevysvetlenie vplyvu nezákonného dôkazu (úradného záznamu Prezídia policajného zboru, úradu osobitného určenia z 30. septembra 2010) nemôže znamenať naplnenie žiadneho odvolacieho dôvodu, ako ani nevysvetlenie všeobecných právnych úvah súdu prvej inštancie o prieťahoch v konaní. Súd prvej inštancie dostatočne vysvetlil samotný vplyv výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody na vytvorenie obrazu o žalobcovi v spoločnosti, a preto námietka žalovaného o nezrozumiteľnosti rozsudku v tejto časti nemôže obstáť. Otázka zdravia spadá pod ochranu osobnostnej sféry podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník. Podľa žalobcu neobstojí ani námietka žalovanej o tom, že liečebný režim žalobcu nebol vo väzbe a výkone trestu odňatia slobody zachovaný, nakoľko žalovaná uvedenú skutočnosť nerozporovala ani preukazovala opak, výsluchu svedka I. I. sa nezúčastnila a v zmysle dôkaznej teórie nemožno zásadne dokazovať, že niečo sa nestalo alebo nebolo zachované. Žalobca teda nemá dôkazné bremeno preukazovať, že liečebný režim zachovaný nebol, ale pokiaľ žalovaná bola presvedčená, že takýto liečebný režim zachovaný bol, tak mala navrhnúť dokazovanie a preukázať pozitívne tvrdenie. Svedok I. I. popísal zdravotný stav žalobcu v septembri 2010 (mesiac, kedy bol vzatý žalobca do väzby), keď už bol žalobca niekoľko rokov na invalidnom dôchodku, a popísal aj zmenu, ku ktorej po uvedenom dátume došlo, ako aj príčiny tejto zmeny, najmä nedodržanie liečebného, rehabilitačného režimu, fyzioterapeutickej záťaže, čo naozaj v ústave na výkon väzby a trestu odňatia slobody nemožno dodržať, keďže nejde o liečebno-rehabilitačné zariadenie. Žalobca nesúhlasil ani s námietkami k výške nemajetkovej ujmy a to najmä s názorom žalovanej, že nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy uplatňovaný žalobou je limitovaný päťdesiatnásobkom minimálnej mzdy ani s tým, že uvedený limit platí bez ohľadu na to, či súd rozhoduje podľa zákona v znení účinnom do 31. decembra 2012 alebo účinnom od 1. januára 2013. Konflikt právnej úpravy je zrejmý, pretože právna úprava účinná do 31. decembra 2012 vychádzala zo zákonného minima výšky nemajetkovej ujmy za každý deň pozbavenia osobnej slobody a právna úprava účinná od 1. januára 2013 zaviedla maximálnu výšku nemajetkovej ujmy. Z ústavnoprávneho hľadiska je určite správny názor, že na situáciu žalobcu je potrebné aplikovať § 17 ods. 4 zákona v znení účinnom do 31. decembra 2012 ako je to vysvetlené pre obdobné prípady v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo 262/2015 a sp. zn. 7Cdo 145/2011. Nerozlišovanie odlišných teleologických koncepcií zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci žalovanou je preto právne nesprávne. Žalobca ďalej uviedol, že správny je aj spôsob rozhodnutia o trovách konania, keďže žalobca bol úspešný čo do základu svojho nároku. Pokiaľ žalovaná poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV ÚS 652/2018 z 13. februára 2020 žalobca uviedol, že predmetným nálezom nebolo vyslovené porušenie žiadnych základných práv ani slobôd, preto nemôže byť použitý ako inšpirácia pre námietku, že by došlo výrokom rozsudku súdu prvej inštancie o náhrade trov konania k porušeniu práva na spravodlivé konanie niektorej zo strán. V samotnom náleze je uvedené, že ústavný súd nepovažuje za nespôsobilú, respektíve ústavne neudržateľnú ani argumentáciu sťažovateľov. Je teda vecou zjednocovania mechanizmu všeobecného súdnictva, aby v aplikačnej rovine zákona kreoval judikatúrne riešenie nastolenej, chronicky pertraktovanej problematiky. Preto ústavný súd v podstate odsúhlasil, že ústavno-konformný je aj postup všeobecného súdu, ktorý v rámci sporu o ochranu osobnosti, respektíve náhradu nemajetkovej ujmy prizná náhradu trov konania v rozsahu 100% pri prisúdení aspoň nejakej výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, čím sa potvrdzuje úspech v základe nároku. Žalobca poukázal na skutočnosť, že žalovaná sa snaží spochybňovať nárok žalobcu tým, že v prípade žalobcu jednoznačne existujú okolnosti vyplývajúce z trestného konania vedeného voči žalobcovi, majúce pôvod v konaní samotného žalobcu. Takéto tvrdenie žalovanej je však nekonkrétne a nie je vôbec naplnené. Žalobca si uplatňuje nárok na nemajetkovú ujmu z titulu rozhodnutia o väzbe a rozhodnutia o treste, nie z titulu nezákonného rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia, respektíve trestného stíhania ako takého. Predpokladom nároku žalobcu z titulu rozhodnutia

o väzbe je výsledok jeho trestného stíhania - právoplatné oslobodenie spod obžaloby, v konkrétnom prípade dokonca z dôvodu, že nebolo preukázané, že sa skutok, pre ktorý bol žalobca stíhaný stal. Žalobca preto odmieta tvrdenia žalovanej o "protiprávnom konaní" žalobcu, čím žalovaná nerešpektuje výsledok trestného stíhania - oslobodenie žalobcu spod obžaloby, ktorým je aj súd viazaný, a žalovaná sa snaží otvárať vinu žalobcu, čo je však neprípustné. Dôležitý pre posúdenie nároku žalobcu (jeho základu) je len a jedine výsledok trestného stíhania žalobcu. Žalovaná nijako nekonkretizuje a nebolo to ani preukázané, že by si žalobca zavinil väzobné stíhanie, pričom v rámci tejto otázky znášala dôkazné bremeno žalovaná. Pri otázke zavinenia väzby nie je možné mechanicky preberať okolnosti, ktoré existovali v čase vzatia do väzby, pričom vzhľadom na konkrétne okolnosti je zrejmé, že keby orgány činné v trestnom konaní a trestný súd od počiatku prihliadli na nezákonnosť prehliadky iných priestorov vykonanej dňa 30. septembra 2010, tak by žalobca ani nemohol byť vzatý do väzby, pretože od počiatku neexistovala dôvodnosť takéhoto stíhania ako nevyhnutná podmienka väzby. Žalobca podal proti uzneseniu o vzatí väzby, ako aj proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť a viackrát podával žiadosti o prepustenie z väzby. Podľa žalobcu neobstojí námietka žalovanej o nevysporiadaní sa súdom prvej inštancie s otázkou priznania práve nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo forme satisfakcie v napádanom rozsudku. Súd prvej inštancie vysvetlil, že väzobné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného osobného života jednotlivca, popísal konkrétne následky v živote žalobcu v dôsledku výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody a preto je zrejmé, na základe akých konkrétnych zistení a konkrétnej situácie žalobcu priznal žalobcovi tento nárok. Pre rozhodnutie bolo dôležitým, kedy bol žalobca vzatý do väzby, a nakoľko to bolo uznesením z 3. októbra 2010, teda pred účinnosťou novely ZoZŠVM účinnej od 1. januára 2013, má sa na prípad žalobcu vzťahovať ustanovenie § 17 ods. 4 predmetného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2012.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací rozhodol o vyššie popísaných odvolaniach žalobcu a žalovanej rozsudkom č. k. 26Co/7/2021-328 zo dňa 30. júna 2021 tak, že výrokom I. rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a II. zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 15.012 eur z titulu rozhodnutia o väzbe a vo výške 1.385,12 eur z titulu rozhodnutia o treste, to všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a v ostatnej časti žalobu zamietol. Výrokom II. odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. potvrdil. Výrokom III. odvolací súd žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov tohto konania v rozsahu 98,50% s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky na dovolanie žalobcu rozhodol uznesením sp. zn. 5Cdo/204/2021 zo dňa 31. januára 2023 tak, že rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/7/2021 zo dňa 30. júna 2021 v zamietajúcej časti výroku I., vo výrokoch II. a III. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, čo odôvodnil tým, že uplatnený dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku bol dôvodný, lebo náležitým neodôvodnením napadnutého rozhodnutia, nevysporiadaním sa s podstatnými námietkami žalobcu v odvolacom konaní, došlo k porušeniu procesných práv strany v takej miere, že možno konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v ktorom je implikované právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, a tiež tým, že pokiaľ odvolací súd tvrdil, že žalobcovi sa v súvislosti s výkonom väzby ako aj s výkonom trestu odňatia slobody nezhoršil zdravotný stav, bolo jeho povinnosťou zachovať zákonný postup v zmysle ust. § 384 ods. 1 Civilného sporového poriadku a vo veci dokazovanie zopakovať. Dovolací súd prisvedčil tiež dovolateľovi v tom, že odvolací súd neodôvodnil, prečo pri stanovení výšky odškodnenia žalobcu titulom nemajetkovej ujmy vychádzal z výšky jeho invalidného dôchodku. Dovolací súd poukázal na ustálenú rozhodovacia prax najvyššieho súdu, podľa ktorej ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 Civilného sporového poriadku, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom – stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 365 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po

zopakovaní dokazovania na nariadenom pojednávaní dôkazmi vykonanými v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 384 ods. 1 Civilného sporového poriadku), keď dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v časti výroku I. prevyšujúcej už právoplatne priznanú náhradu nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o väzbe a v časti výroku III. zamietajúcej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o treste. Vo zvyšných častiach bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a to predovšetkým pre vady právneho posúdenia veci (§ 388 Civilného sporového poriadku).

8. V predmetnej veci proti rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie obe strany sporu, žalobca podal odvolanie proti výroku súdu prvej inštancie, ktorým jeho žalobe nevyhovel a vo zvyšnej časti ju zamietol, a žalovaná proti vyhovujúcim výrokom rozsudku súdu prvej inštancie. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací rozsudkom č. k. 26Co/7/2021-328 zo dňa 30. júna 2021 výrokom I. rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcich výrokoch I. a II. zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 15.012 eur z titulu rozhodnutia o väzbe a vo výške 1.385,12 eur z titulu rozhodnutia o treste a v ostatnej časti žalobu zamietol. Výrokom II. odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. potvrdil. Odvolací súd teda vyhovel odvolaniu žalovanej, keď žalobcovi priznal menej ako súd prvej inštancie. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie len žalobca a Najvyšší súd SR ako súd dovolací uznesením sp. zn. 5Cdo/204/2021 zo dňa 31. januára 2023 vyhovel dovolaniu žalobcu a zrušil rozsudok odvolacieho súdu v zamietajúcej časti výroku I., vo výrokoch II. a III. Vzhľadom na túto skutočnosť je právoplatnou časť výroku I., ktorou odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a II. zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 15.012 eur z titulu rozhodnutia o väzbe a vo výške 1.385,12 eur z titulu rozhodnutia o treste. Vzhľadom na túto skutočnosť je potrebné v tomto odvolacom konaní prejednať už len odvolanie žalobcu a predmetom konania zostala už len žaloba o zaplatenie sumy 1.930.668 eur ako náhrady za nemajetkovú ujmu spôsobenú žalobcovi rozhodnutím o väzbe (keď žalobca sa domáhal sumy 1.945.680 eur a právoplatným rozhodnutím mu bolo priznané 15.012 eur) a sumy 252.934,88 eur ako náhrady za nemajetkovú ujmu spôsobenú žalobcovi rozhodnutím o treste (keď žalobca sa domáhal sumy 254.320 eur a právoplatným rozhodnutím mu bolo priznané 1.385,12 eur).

9. S prihliadnutím na obsah podaného odvolania, predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (riadnym neodôvodnením svojho rozhodnutia) a vec aj nesprávne právne posúdil (pokiaľ ide o finančné limity náhrady nemajetkovej ujmy a zákonné kritériá, na ktoré je potrebné pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliadať), čo malo za následok nesprávnosť samotného rozhodnutia vo veci samej.

10. V rámci odvolacieho konania odvolací súd podľa ustanovenia § 455 Civilného sporového poriadku viazaný právnym názorom dovolacieho súdu, tak v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a najmä s právom na spravodlivé súdne konanie zaručeným Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v ktorom je implikované právo na súdnu ochranu zaručené Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, vo veci nariadil odvolacie pojednávanie na prejednanie odvolania a zopakoval dokazovanie vo veci výsluchom žalobcu a oboznámením sa s obsahom nasledovných listín: obžaloba (č. l. 16), uznesenie Okresnej prokuratúry Galanta o zamietnutí sťažnosti (č. l. 30), uznesenie Okresného súdu Galanta o vzatí do väzby (č. l. 31), uznesenie Krajského súdu v Trnave o zamietnutí sťažnosti (č. l. 33), uznesenie Okresného súdu Galanta o prepustení z väzby (č. l. 35), rozsudok Okresného súdu Galanta z 21. októbra 2013 č. k. 7T/171/2011-1554 (č. l. 37), uznesenie Krajského súdu v Trnave z 1. apríla 2014 č. k. 3To 17/2014-1594 (č. l. 48), rozsudok Najvyššieho súdu SR z 23. novembra 2017 sp. zn. 4Tdo 67/2016 (č. l. 55), rozsudok Okresného súdu Galanta z 21. marca 2018 č. k. 9T 196/2017-1699 (č. l. 64), rozhodnutie Sociálnej poisťovne o priznaní invalidného dôchodku z 10. decembra 2009 (č. l. 67), lekárska správa (č. l. 68), tlačová správa TOPKY (č. l. 69), tlačová správa SME (č. l. 70), tlačová správa Nový čas (č. l. 71), tlačová správa LIDOVKY (č. l. 73), tlačová správa NOVINKY CZ (č. l. 75), tlačová správa Ministerstva vnútra SR (č. l. 76), tlačová správa AKTUALITY (č. l. 78), dodatok ku kúpnej zmluve o prevode bytu (č. l. 80), LV č. XXXX (č. l. 82), návrh na predbežné prejednanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím o väzbe (č. l. 83), oznámenie MS SR o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody (č. l. 85), úradný záznam prezídia Policajného zboru (č. l. 196), zápisnica z výsluchu svedka I. E. I. (č. l. 225), výsluch žalobcu (č. l. 173, výsluch žalovaného (č. l. 173 a č. l. 250).

11. K vykonanému dokazovaniu odvolacím súdom sa vyjadril právny zástupca žalobcu, ktorý uviedol k výsluchu svedka I. I., že tento ako lekár žalobcu pri výsluchu potvrdil, že na psychike žalobcu sa prejavili depresie a u žalobcu sa depresívny syndróm kompenzuje medikamentmi. Zároveň poukázal na to, že žalobca už v čase jeho vzatia do väzby bol invalidným dôchodcom pre úraz chrbtice a od vzatia žalobcu do väzby v septembri 2010 sa zhoršila mobilita žalobcu, tolerancia fyzickej záťaže a u žalobcu sa objavili problémy s vysokým tlakom. Príčinou bolo, že liečebný, rehabilitačný a šetriaci režim žalobcu po výkone väzby nemohol byť zachovaný, nemohol podstupovať potrebnú dennú fyzioterapiu a rehabilitačnú liečbu. K oboznámeným novinovým článkom uviedol, že Ministerstvo vnútra SR informovalo o trestnom stíhaní žalobcu a jeho vzatí do väzby a zadržaní a práve túto informáciu z tohto článku doslova prevzali všetky ostatné médiá.

12. K vykonanému dokazovaniu odvolacím súdom sa vyjadril aj žalovaný, ktorý uviedol, že z vykonaného dokazovania nevyplynuli žiadne nové skutočnosti, ktoré by viedli k odlišnému právnemu posúdeniu.

13. V záverečnej reči právny zástupca žalobcu uviedol, že ZoZŠVM v znení účinnom do 31. decembra 2012 žiaden horný limit nemajetkovej ujmy neupravoval, a preto nie je dôvodné aplikovať zákon č. 215/2006 Z. z., resp. zákon č. 274/2017 Z. z. Poukázal na novšiu judikatúru, podľa ktorej či už v prípade tzv. starého zodpovednostného zákona alebo v prípade zodpovednostného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2012, neexistuje žiaden strop náhrady nemajetkovej ujmy, ktorým by bola táto výška obmedzená, konkrétne Nález Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 754/2016, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/140/2019, ktorý tiež odkazuje na Nález Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 754/2016, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/243/2019 z 28. októbra 2020, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 273/2021 zo dňa 29. júna 2021, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 145/2011 z 12. decembra 2012, kde prisvedčil tiež správnosti aplikácii ZoZŠVM v znení účinnom do 31. decembra 2008 podľa času vydaného nezákonného rozhodnutia. Žiadal tiež priznať nárok na náhradu trov konania vo výške 100% a to z dôvodov uvedených v Náleze Ústavného súdu SR III. ÚS 475/2018, podľa ktorého pre posudzovanie úspechu v konaní, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, prichádza do úvahy aj koncepcia v pôvodnom § 142 ods. 3 zákona 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, ktorá koncepcia je aplikovateľná aj za súčasného právneho stavu podľa Civilného sporového poriadku.

14. Žalovaný k záverečnej reči právneho zástupcu žalobcu uviedol, že sa nestotožňuje s názorom o neexistencii maximálnej limitácie výšky náhrady nemajetkovej ujmy, táto jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR, ktorá sa vzťahuje nielen na posudzovanie prípadov podľa ZoZŠVM ale dokonca aj na posudzovanie prípadov podľa predchádzajúcej úpravy, to znamená podľa zákona č. 58/1969. Posudzovanie veci v intenciách, že žiadna maximálna limitácia v danom prípade neexistuje považoval za nesprávne.

15. Podľa § 388 Civilného sporového poriadku odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

16. Žalobca sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z dvoch titulov, jednak z nezákonného rozhodnutia o väzbe a jednak z nezákonného rozhodnutia o treste. Ohľadom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy titulom rozhodnutia o väzbe zo dňa 3. októbra 2010 je v konaní nesporným, že žalobca bol rozhodnutím Okresného súdu Galanta vzatý do väzby, v ktorej sa nachádzal od 30. septembra 2010 (odkedy bol obmedzený na osobnej slobode) do 19. júna 2013, teda spolu 994 dní, a napokon bol rozsudkom Okresného súdu Galanta spod obžaloby oslobodený preto, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca stíhaný. Z vyjadrenia žalovaného na pojednávaní pred odvolacím súdom vyplynulo, že žalovaný žalobcovi právoplatným výrokom rozsudku odvolacieho súdu priznanú náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu vo výške 15.012 eur vyplatil. Medzi stranami sporu však je naďalej sporným spôsob určenia výšky nemajetkovej ujmy, keď žalobca sa naďalej domáha priznania nemajetkovej ujmy za rozhodnutie o väzbe vo výške 1.930.668 eur a tvrdí, že je potrebné postupovať podľa § 17 v znení účinnom do 31. decembra 2012, teda podľa znenia účinného ku dňu rozhodnutia o vzatí do väzby, pričom toto znenie neobsahuje horné ohraničenie výšky nemajetkovej ujmy, pretože to je účinné až od 1. januára 2013 a naopak obsahuje dolnú hranicu nemajetkovej ujmy. Naopak žalovaný poukazoval na judikatúru Najvyššieho súdu SR, v zmysle ktorej je súd pri určovaní náhrady nemajetkovej ujmy limitovaný päťdesiatnásobkom minimálnej mzdy, čo by v prejednávanej veci

predstavovala v prípade žalobcu náhrada (nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o väzbe a z titulu rozhodnutia o treste za rok 2014 v sume 17.600 eur).

17. Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci prešiel viacerými novelizáciami. Problematiky ustanovenia § 17 ZoZŠVM týkajúceho sa náhrady nemajetkovej ujmy sa dotkli dve novely vykonané zákonom č. 517/2008 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2009 a zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2013.

18. V období od 1. júla 2004 do 31. decembra 2008 uvedené ustanovenie obsahovalo dva odseky. Odsek 1 znel „Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk." Odsek 2 znel „V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak."

19. Novela vykonaná zákonom č. 517/2008 Z. z. stanovila kritériá pre určovanie výšky nemajetkovej ujmy doplnením § 17 ods. 3 a zaviedla minimálnu výšku nemajetkovej ujmy pre odškodňovanie nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutiami okrem iného aj väzbe a treste (§ 17 ods. 4). Táto novela obsahovala prechodné ustanovenie § 27b ods. 1, podľa ktorého zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami vydanými pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za nesprávny úradný postup pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa riadi predpismi účinnými do 31. decembra 2008.

20. Novelou vykonanou zákonom č. 412/2012 Z. z. (od 1. januára 2013) v § 17 došlo k vypusteniu minimálnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v prípade väzby a k zavedeniu limitu výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Novela však neobsahovala žiadne prechodné ustanovenia.

21. Žalobca aj žalovaný argumentovali množstvom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR ako aj Ústavného súdu SR. Je však potrebné zdôrazniť, že jednotlivé rozhodnutia sa vzťahovali na rôzne znenie § 17 ZoZŠVM.

22. Odvolací súd je toho názoru, že pri určení, ktoré znenie § 17 ZoZŠVM je potrebné použiť pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy je rozhodujúcim moment vydania nezákonného rozhodnutia, resp. vzatia do väzby (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/262/2015, sp. zn. 7Cdo/145/2011). V predmetnej veci bolo uznesenie Okresného súdu Galanta, ktorým bol žalobca vzatý do väzby vydané dňa 3. októbra 2010, pričom žalobca bol obmedzený na osobnej slobode od 30. septembra 2010, teda pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy je potrebné postupovať podľa § 17 ZoZŠVM v znení do 31. decembra 2012, kedy v odseku 4 bola stanovená minimálna výška nemajetkovej ujmy. Nakoľko odsek 4 upravujúci maximálnu výšku nemajetkovej ujmy nadobudol účinnosť až 1. januára 2013 (minimálna hranica bola vypustená), tento nemožno na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe zo dňa 3. októbra 2010 aplikovať.

23. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/169/2021 zo dňa 31. januára 2023, v ktorom sa dovolací súd vyjadril, že sa nestotožnil s odôvodnením odvolacieho súdu, v zmysle ktorého ustanovenie § 17 ods. 4 ZoZŠVM v znení účinnom od 1. januára 2013 predstavuje akési vodítko pri priznávaní samotnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie v tejto veci (viazaný právnym názorom vyjadreným v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu) pri stanovení primeranej a spravodlivej výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z tej skutočnosti, že ak maximálna výška odškodnenia pri trestných činoch, pri ktorých je spôsobená smrť, je suma 21.750 eur pre rok 2017, tak v prípade nemajetkovej ujmy, ktorá bola spôsobená v osobnom, rodinnom a pracovnom živote, by nemalo dôjsť k prekročeniu tejto hranice, práve naopak, bolo potrebné a vhodné sa s touto limitáciou vysporiadať pri určovaní spravodlivého ohodnotenia miery zásahu do osobnostných práv žalobcu vo forme nemajetkovej ujmy v korelácii s ohodnotením odškodnenia obetí v prípade zásahu do ich práva na život ako najdôležitejšej hodnoty. Dovolací súd ďalej uviedol, že právo poškodeného na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) vzniká momentom vydania nezákonného rozhodnutia, vzatia do väzby, či zbytočnými prieťahmi v konaní, bez ohľadu na to, že žalovateľným nárokom sa stáva až po splnení ďalších podmienok. Preto aplikovať ustanovenie § 17 v zmysle novely (zákona č. 412/2012 Z. z.) na prípady, keď uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané pred 1. januárom 2013, by znamenalo pripustiť, že hoci v čase pred nadobudnutím účinnosti novely vzniklo poškodenému právo na náhradu nemajetkovej ujmy vo vyššej výške, toto jeho právo

v časti prevyšujúcej horný limit zavedený novelou (zákon č. 412/2012 Z. z.) zaniklo dňom jej účinnosti. Znamenalo by to popretie princípu úplného odškodnenia, ale spôsobilo by aj neprípustné odňatie už existujúceho práva, zásah do legitímnej nádeje poškodeného na satisfakciu a bolo by aj porušením zákazu retroaktivity (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/262/2015, ktoré nadväzuje na skoršie rozhodnutie sp. zn. 7Cdo/145/2011). Dovolací súd tiež uviedol, že vo svojej rozhodovacej činnosti eviduje rozhodnutia judikujúce primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným trestným stíhaním po náležitom zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie a aj v kontexte s rozhodnutiami ESĽP a ústavného súdu (bolo to konštatované v rozhodnutiach napr. 3Cdo/25/2019, 2Cdo/30/2019, 6Cdo/38/2019, 7Cdo/100/2017). Dovolací súd zdôraznil, že určenie výšky nemajetkovej ujmy nesmie byť svojvoľné a uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkoľvek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa. Na druhej strane však dovolací súd uviedol, že musí zohľadniť aj závery z judikatúry Ústavného súdu SR, konkrétne nálezu III. ÚS 754/2016 zo dňa 24.januára 2017 a na nález nadväzujúcu judikatúru dovolacieho súdu (sp. zn. 5Cdo/192/2021 zo dňa 15. decembra 2022).

24. Ústavný súd SR v náleze sp. zn. III. ÚS 754/2016 uviedol, že vzhľadom na to, že kritériá ustanovené v § 17 ods. 3 ZoZŠVM a limitáciu výšky náhrady nemajetkovej ujmy nemožno aplikovať na prípady, keď (nezákonné) uznesenie o začatí trestného stíhania bolo vydané predo dňom nadobudnutia ich účinnosti (t. j. vo vzťahu k § 17 ods. 3 pred 1. januárom 2009 a vo vzťahu k § 17 ods. 4 pred 1. januárom 2013), všeobecné súdy vo veci sťažovateľky týmito viazané neboli, a preto bolo vecou všeobecných súdov, aby z právneho poriadku kritériá, podľa ktorých posúdia výšku náhrady nemajetkovej ujmy vyvodili. Všeobecné súdy takto postupovali a vymedzili kritériá, ktorých naplnenie skúmali na základe výsledkov vykonaného dokazovania. Ďalej uviedol, že všeobecné súdy disponujú pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania širokou mierou uváženia a ich úvahy nemožno limitovať mechanickým porovnávaním odškodňovania iných prípadov upravených v iných právnych normách. Je to tak jednak preto, že vždy v týchto prípadoch je nevyhnutné vychádzať z osobitných okolností vecí, a jednak preto, že v prípade mechanického prenášania limitov právnej úpravy iných prípadov odškodnenia by to muselo znamenať predchádzajúce posúdenie tam stanovenej výšky odškodnenia z hľadiska spoločenskej spravodlivosti (nemožno limitovať výšku náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie porovnávaním odškodňovania bolesti či obetí trestných činov, pokiaľ všeobecnému súdu nepatrí právomoc posúdiť takúto zákonnú úpravu z hľadiska spoločenskej spravodlivosti). Významným je však i to, že z hľadiska ústavnoprávneho je zodpovednosť štátu v týchto prípadoch konštruovaná ako objektívna absolútna zodpovednosť (štát sa jej nemôže zbaviť). Tieto závery sú osobitne významné pre prípady rozhodovania o výške náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom (orgánov) štátu, ktorý na druhej strane sám ako zákonodarca formuluje kritériá stanovenia ich výšky, a dokonca v dnes účinnom znení právnej úpravy stanovil zákonom ich hornú hranicu. Z tohto dôvodu musí byť poskytnutý všeobecným súdom ako osobitnej a nezávislej zložke štátnej moci široký autonómny priestor na realizáciu voľnej úvahy. Pokiaľ majú potom závery takejto úvahy striktnú oporu vo vykonanom dokazovaní a úvaha všeobecného súdu je vyjadrená v podobe dostatočne, logicky a zrozumiteľne odôvodneného rozhodnutia, iba takýmto postupom môže dôjsť k nastoleniu spravodlivej rovnováhy medzi štátom ako škodcom a na druhej strane fyzickou osobou poškodenou jeho konaním na základných právach. Ak má každý právo na náhradu škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu zaručené v čl. 46 ods. 3 ústavy, potom toto právo nie je možné v konkrétnom prípade zákonom obmedziť, či celkom vylúčiť. Opačný prístup by nerešpektoval princíp minimalizácie zásahov do základných práv v podobe ich prípadného obmedzenia a princíp maximalizácie zachovania obsahovej podstaty základného práva (obdobne napr. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 165/02 z 19. decembra 2002, obdobne nález sp. zn. II. ÚS 136/02 zo 17. júla 2002, resp. nález sp. zn. II. ÚS 42/01 zo 17. júla 2002 alebo nález sp. zn. III. ÚS 165/02 z 19. decembra 2002). Z rovnakých dôvodov nie je ústavne prípustné vyžadovať aplikáciu takejto limitácie od všeobecných súdov „skrytým“ aplikovaním hraníc stanovených inými právnymi predpismi vo veci sťažovateľky. Na druhej strane však ani ústavný súd nespochybňuje potrebu zjednotenia rozhodovania o výške náhrady nemajetkovej ujmy v týchto prípadoch. Toto zjednotenie môže byť však realizované iba dôsledným aplikovaním (okrem iného aj) naznačených kritérií, smerujúc k porovnateľnosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v prípadoch skutkovo obdobných. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či Európskeho súdu pre ľudské práva, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať

predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste. Ani to však neznamená, že takúto rozhodovaciu prax týchto orgánov by nebolo na mieste nezohľadniť.

25. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/192/2021 zo dňa 15. decembra 2022 zamietol dovolanie vo veci, v ktorej súd prvej inštancie (keď odvolací súd toto jeho rozhodnutie potvrdil) vyslovil aj s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo/262/2015, že ak bolo nezákonné rozhodnutie vydané pred 1. januárom 2009, súd posudzuje vec podľa § 17 účinného do 31. decembra 2008. Novela ZoZŠVM vykonaná zákonom č. 412/2012 Z. z., účinná od 1. januára 2013, ktorou v § 17 došlo k zavedeniu limitu výšky náhrady nemajetkovej ujmy, neobsahovala žiadne prechodné ustanovenia. Okresný súd vysvetlil, že aplikovať § 17 v znení novely zákonom č. 412/2012 Z. z. na prípady, keď uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané pred 1. januárom 2013 by znamenalo pripustiť, že hoci v čase pred nadobudnutím účinnosti novely vzniklo poškodenému právo na náhradu nemajetkovej ujmy vo vyššej výške, toto jeho právo v časti prevyšujúcej horný limit zavedený novelou zaniklo dňom jej účinnosti. Dovolací súd v tomto rozhodnutí sumarizoval doterajšie rozhodnutia dovolacieho súdu (sp. zn. 4Cdo/171/2005, 6MCdo/15/2012, Cdo/37/2012, 3Cdo/7/2017, 2Cdo/112/2017, 3Cdo/19/2018/3Cdo/25/2019, 2Cdo/30/2019), ako aj rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vydané proti Slovenskej republike vo veciach sťažovateľov O., P. a Q., na ktoré poukazovala žalovaná ako dovolateľka, pričom mala za to, že došlo k odklonu odvolacieho súdu v prejednávanom spore od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v riešení otázky primeranosti výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy za (nezákonné) trestné stíhanie z hľadiska jej súladu s vnútroštátnymi právnymi predpismi upravujúcimi aj iné finančné kompenzácie (zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov resp. predchádzajúce právne predpisy), súdnou praxou, rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva a zásadou spravodlivého zadosťučinenia, t. j. či sú všeobecné súdy rozhodujúce o priznávaní a určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy povinné vychádzať z hmotnoprávnych predpisov, ktoré priamo určujú výšku náhrady za spôsobenú ujmu, ako aj z relevantných rozhodnutí Ústavného súdu SR či ESĽP. Dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd sa právnymi závermi, na ktorých založil rozhodnutie napadnuté dovolaním žalovanou, neodklonil v nastolenej otázke (otázka primeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy podľa ZoZŠVM) od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorú v danom prípade predstavujú rozhodnutia najvyššieho súdu uvedené vyššie. Rovnako odvolací súd nevybočil z medzí judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva označenej dovolateľkou. Ústavný súd v rozhodnutí III. ÚS 224/2023 zo dňa 27. apríla 2023 odmietol ústavnú sťažnosť proti tomuto rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR ako zjavne neopodstatnenú.

26. Podľa § 17 ods. 3 a 4 ZoZŠVM v znení účinnom do 31. decembra 2012 výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení (odsek 3). Výška nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutiami uvedenými v § 7 a 8 je najmenej jedna tridsatina priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, a to za každý, aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody (odsek 4).

27. Pokiaľ ide o osobu žalobcu, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žil a žije, ako osoby oprávnenej na náhradu nemajetkovej ujmy (poškodeného) z dokazovania vyplynulo, že v prípade žalobcu ide o ženatého muža, otca dvoch už plnoletých detí, v minulosti dva krát ako mladistvého súdne trestaného za majetkovú trestnú činnosť, ktorému bol uložený aj nepodmienečný trest odňatia slobody a ktorý žalobca vykonal v ústave pre mladistvých, v čase vzatia do väzby žijúceho bežným rodinným spôsobom života, teda v úplnej rodine so svojou nezamestnanou manželkou a už plnoletým synom A. B., v štandardnom 3 izbovom byte svojho syna v D., udržiavajúceho len štandardné priateľské vzťahy s tretími osobami (iné tvrdené nebolo). Žalobca bol nezamestnaný, jeho jediným príjmom bol invalidný dôchodok vo výške 292,80 eur, od ktorého sa odvíjala jeho životná úroveň ako aj životná úroveň jeho trojčlennej spolužijúcej rodiny, pričom invalidný dôchodok mu bol vyplácaný aj vo výkone väzby. Žalobca bol vzatý do väzby v 47 roku svojho života, už v tom čase dlhodobo (najmenej 30 rokov) trpiacim hendikepom prehlbujúceho sa znižovania hybnosti chrbtice v dôsledku predchádzajúceho poškodenia chrbtice pri dopravnej nehode s mierou postihnutia 70%, vedúceho k jeho invalidizácii, trpiaceho aj bežnými ochoreniami. Po návrate z väzby začal žiť bežným rodinným spôsobom života spolu so svojou manželkou a synom vo štvorizbovom

dome - záhradnej chatke v D. B., vlastnícky patriacom jeho matke, naďalej bol invalidným dôchodcom pre poškodenie chrbtice s mierou postihnutia 70% a jediným jeho príjmom bol invalidný dôchodok.

28. Pokiaľ ide o závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo, v konaní bolo nesporným, že žalobca strávil v súvislosti s jeho trestným stíhaním za nedovolené ozbrojovanie a obchodovanie so zbraňami, kvalifikované ako zločin vo väzbe 994 dní, pričom na osobnej slobode bol obmedzený príslušníkmi Útvaru osobitného určenia Prezídia PZ počas akcie „Q." pri prehliadke nehnuteľnosti v J. D. K. dňa 30.9.2010 (ktorá akcia trvala od 6:00 hod. do 22:00 hod.) po tom, čo po obkľúčení objektu príslušníci útvaru otvorili dvere a objekt obsadili. V tom čase žalovaný sedel v zadnej časti miestnosti za stolom chrbtom k zakročujúcemu tímu a opracovával kovové časti. Pri zákroku boli voči nemu použité donucovacie prostriedky a to hrozba zbraňou, hmaty a chvaty sebaobrany a boli mu priložené služobné putá. K obmedzeniu osobnej slobody žalobcu došlo o 13:38 hod.. Žalobcu si následne prevzal vyšetrovateľ R. Q. Q.. Počas zákroku nedošlo k zraneniu žalobcu a tento nepožadoval lekárske ošetrenie. Následne bol žalobca eskortovaný a o 20:10 hod. bol odovzdaný vyšetrovateľovi R. C.. Dňa 3.10.2010 o 17:15 hod. bol vypočutý sudcom pre prípravné konanie a po jeho výsluchu bol vzatý do väzby s tým, že väzba sa bude vykonávať v ústave na výkon väzby v Leopoldove a táto sa mu bude započítavať od 30.9.2010 o 13:38 hod., kedy došlo k realizácii prehliadky iných priestorov a pozemkov a kedy bola obmedzená jeho osobná sloboda. Voči rozhodnutiu o vzatí do väzby sa odvolal avšak odvolací súd sťažnosť zamietol. Počas výkonu väzby viackrát podával sťažnosti o prepustenie z väzby avšak bezvýsledne. Obmedzenie slobody žalobcu z titulu väzby trvalo do 19.6.2013, kedy bol na základe rozhodnutia Okresného súdu Galanta z 19.6.2013 prepustený z väzby na slobodu ihneď (obmedzenia osobnej slobody žalobcu z titulu väzby teda trvalo celkovo 994 dní).

29. Pokiaľ ide o závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v súkromnom živote v súvislosti s jeho väzbou je nesporným, že žalobca pri zadržaní utrpel šok zo zatknutia v spojení s náhlym prerušením takmer všetkých zložiek jeho každodenného života a aj následným výkonom väzby v Leopoldove došlo k zásahu do jeho ľudskej dôstojnosti, osobnej slobody, jeho izolácii od rodiny v dôsledku čoho bol traumatizovaný, prežíval stres, frustráciu, pocity neistoty, depresie, narušené bolo jeho súkromie v oblasti sociálnych vzťahov, nakoľko nemohol štandardne udržiavať vzťah so svojou rodinou – manželkou, deťmi, matkou, čo prežíval ťažšie, ďaleko od miesta svojho bydliska, a to aj v čase vianočných a novoročných sviatkov.

30. Pokiaľ ide o závažnosť následkov ktoré vznikli žalobcovi v spoločenskom uplatnení v konaní bolo nesporným, že výkon väzby mal za následok morálne odsúdenie žalobcu jeho známymi, priateľmi a spoločnosťou.

31. Žalobca bol vo väzbe od 30. septembra 2010 do 19. júna 2013, teda v roku 2010 to bolo 93 dní, v roku 2011 to bolo 365 dní, v roku 2012 to bolo 366 dní a v roku 2013 to bolo 170 dní.

32. Podľa makroekonomických ukazovateľov príjmu pracujúcich v SR mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve SR za rok 2009 bola v sume 744,50 eur a tak 1/30 predstavuje sumu 24,82 eur, za rok 2010 v sume 769 eur a tak 1/30 predstavuje sumu 25,63 eur, v roku 2011 bola v sume 786 eur a tak 1/30 predstavuje sumu 26,20 eur a v roku 2012 bola mzda vo výške 805 eur a tak 1/30 predstavuje sumu 26,83 eur (nesporné skutočnosti).

33. Pri určovaní nemajetkovej ujmy za väzbu bol odvolací súd, vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, viazaný v čase vydania rozhodnutia o vzatí do väzby účinným znením § 17 ods. 4 ZoZŠVM, ktorý určoval minimálnu výšku nemajetkovej ujmy. Odvolací súd dospel k záveru, že je dôvodným žalobcovi za obdobie prvých dvoch dní väzby vrátane jeho zatknutia teda za deň 30. septembra 2010 a 1. októbra 2010 priznať náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 132 eur (66 eur/deň), zohľadniac závažnosť pôsobenia zadržania žalobcu a jeho vzatie do väzby z hľadiska plynutia času (kedy u zadržanej osoby dochádza k prvotnému šoku so zadržaním, pričom sa jedná spravidla o najintenzívnejšie pociťované obdobie, kedy sú náhle narušené takmer všetky zložky každodenného života). Odvolací súd ohľadom ďalších dní trvania väzby nevzhliadol žiadne dôvody, pre ktoré by mal žalobcovi priznať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nad zákonom stanovenú minimálnu hranicu, keď následky, ktoré žalobcovi nesporne výkonom väzby vznikli, sú podľa odvolacieho súdu v tejto sume dostatočne zohľadnené. Žalobcovi bolo výkonom väzby zasiahnuté do súkromného a rodinného života, pričom najzásadnejším zásahom do práv žalobcu bola práve dĺžka väzby, ktorá je zohľadnená v samotnom výpočte nemajetkovej ujmy, nakoľko

výsledná suma sa odvíja od počtu dní vo väzbe. Žalobcovi nebolo zasiahnuté do profesijného života a do jeho životnej úrovne, keď invalidný dôchodok mu bol vyplácaný aj vo výkone väzby a iný príjem predtým nemal. Odvolací súd tak považoval za zákonné priznať žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.390,62 eur za rok 2010 (66 eur/deň za prvé dva dni väzby a 24,82 eur/deň za 91 dní väzby v roku 2010), 9.354,95 eur za rok 2011 (25,63 eur/ deň za 365 dní väzby v roku 2011), 9.589,20 eur za rok 2012 (26,20 eur/ deň za 366 dní väzby v roku 2012) a 4.561,10 eur za rok 2013 (26,83 eur/deň za 170 dní väzby v roku 2013), spolu 25.895,87 eur.

34. Ohľadom určenia výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy titulom rozhodnutia o treste je podľa odvolacieho súdu potrebné použiť § 17 ZoZŠVM v znení účinnom od 1. januára 2023, keď rozhodujúcim je moment vydania nezákonného rozhodnutia (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/262/2015, sp. zn. 7Cdo/145/2011). V predmetnej veci bol žalobcovi uložený trest odňatia slobody rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 21. októbra 2013, ktorý žalobca vykonával od 11. apríla 2014 do 18. augusta 2014, pričom bol z výkonu trestu podmienečne prepustený, a napokon bol rozsudkom Okresného súdu Galanta spod obžaloby oslobodený preto, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca stíhaný.

35. Podľa § 17 ods. 3 a 4 ZoZŠVM v znení účinnom od 1. januára 2013 výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení (odsek 3). Výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (odsek 4).

36. Pokiaľ ide o závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo, v konaní bolo nesporným, že žalobca strávil v súvislosti s jeho odsúdením za nedovolené ozbrojovanie a obchodovanie so zbraňami, vo výkone trestu odňatia slobody 130 dní, pričom výkon trestu nastúpil dňa 11. apríla 2014 a to potom, čo bol na verejnom priestranstve zaistený zásahovou jednotkou NAKA. Z výkonu trestu odňatia slobody bol podmienečne prepustený dňa 18. augusta 2014 rozhodnutím Okresného súdu Trnava z 18. augusta 2014 a bola mu určená skúšobná doba v trvaní dvoch rokov.

37. Pokiaľ ide o závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v súkromnom živote v súvislosti s výkonom jeho trestu je nesporným, že nástup do výkonu trestu mu spôsobil prvotný šok a ďalej výkon trestu v Hrnčiarovciach nad Parnou bol pre neho traumatizujúci, pričom prežíval stres, frustráciu, pocity neistoty, depresie, narušené bolo čiastočne aj jeho súkromie v oblasti sociálnych vzťahov, nakoľko nemohol štandardne udržiavať vzťah so svojou rodinou, od ktorej bol odlúčený.

38. Pokiaľ ide o závažnosť následkov ktoré vznikli žalobcovi v spoločenskom uplatnení v konaní bolo nesporným, že výkon trestu odňatia slobody mal za následok ďalšie morálne odsúdenie žalobcu jeho známymi, priateľmi (ktorí mu ešte zostali aj po prepustení z väzby) a spoločnosťou.

39. Vzhľadom na vyššie uvedené rešpektujúc znenie § 17 ods. 4 ZoZŠVM účinné od 1. januára 2013 (teda účinné ku dňu rozhodnutia o treste), ktoré neobsahuje minimálnu hranicu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ale naopak obsahuje maximálnu hranicu v podobe výšky náhrady poskytovanej osobám poškodenej násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 215/2006 Z. z., odvolací súd dospel k záveru, že je dôvodným žalobcovi za prvé dva dni výkonu trestu vrátane jeho zadržania teda za deň 11. apríla 2014 a deň 12. apríla 2014 priznať náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 132 eur (66 eur/deň), zohľadniac závažnosť pôsobenia zadržania žalobcu na jeho vzatie do výkonu trestu odňatia slobody z hľadiska plynutia času (kedy u zadržanej osoby dochádza k prvotnému šoku so zadržaním, pričom sa jedná spravidla o najintenzívnejšie pociťované obdobie, kedy sú náhle narušené takmer všetky zložky každodenného života). Za obdobie od 13. apríla 2014 do 18. augusta 2014 vo výške 9,79 eur/deň, t. j. 1.253,12 eur (128 x 9,79 eur = 1.253 eur), teda za ďalšie obdobie plynutia výkonu trestu v prvej nápravnovýchovnej skupine, kedy trvanie výkonu trestu už poškodená osoba neprežíva tak intenzívne), t. j. spolu vo výške 1.385,12 eur. Táto suma zohľadňuje zásah do rodinného a súkromného života žalobcu odlúčením od rodiny výkonom trestu odňatia slobody. Suma 9,79 eur/deň v prípade žalobcu predstavuje cca 100% sumy jeho príjmu (invalidného dôchodku), ktorý dlhodobo dosahoval pred jeho uväznením a zodpovedá jeho životnej úrovni, pričom invalidný dôchodok mu bol vyplácaný aj počas výkonu trestu.

Odvolací súd zohľadnil skutočnosť, že výkon trestu nezasiahol do profesijného života žalobca, výrazne nezhoršil jeho finančnú situáciu, že v jeho prípade sa nezmenili jeho bytové pomery, že výkon trestu nemal za následok pretrhnutie jeho rodinných väzieb, ďalej zohľadnil už takmer nezmenené priateľské vzťahy a napokon takáto náhrada je rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti žalobcu a v konečnom dôsledku neprevyšuje maximálnu náhradu priznanú za telesné zranenia a násilné činy.

40. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy zohľadňoval aj žalobcom preukazovanú medializáciu jeho trestného stíhania. Z vykonaného dokazovania nebolo možné vyvodiť záver o bezprostrednej príčinnej súvislosti medzi medializáciou rozbitia gangu obchodníkov so zbraňami (v ktorej nebolo možné hodnoverne a bez pochybností identifikovať, že sa v predmetnom medializovanom trestnom stíhaní jednalo o osobu žalobcu a to pre absenciu medializácie jeho mena, podobizne, prípadne iných údajov a skutočností jednoznačne identifikujúcich osobu žalobcu) a vytváraní negatívnej mienky o žalobcovi v súvislosti s rozhodnutím o väzbe a rozhodnutím o treste. Vplyv takejto medializácie (či už skutočný alebo aj len potencionálny) nebol spôsobilý vytvárať negatívny obraz práve o žalobcovi v spoločnosti a na vznik nemajetkovej ujmy na strane žalobcu bol potom zanedbateľný, bez potreby jeho zohľadnenia pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti s jeho uväznením a výkonom trestu odňatia slobody.

41. Obdobne sa odvolací súd nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy zohľadňoval aj žalobcom v konaní preukazované všeobecné zhoršenie zdravotného stavu, prípadne zhoršenie mobility žalobcu porovnaním jeho vitality a mobility pred jeho uväznením, so stavom po jeho návrate z výkonu trestu odňatia slobody, nakoľko z dokazovania nebolo možné vyvodiť záver o bezprostrednej príčinnej súvislosti medzi zhoršením zdravotného stavu žalobcu a jeho väzobným stíhaním a výkonom trestu odňatia slobody, pričom prirodzené zhoršenie vitality a zdravotného stavu človeka ku ktorým dochádza plynutím času - starnutím, sú v zásade už zohľadnené vo výške náhrady nemajetkovej ujmy odvíjajúcej sa od obdobia trvania väzby a výkonu trestu odňatia slobody.

42. S ostatnými námietkami žalobcu sa odvolací súd ako nepodstatnými pre rozhodnutie vo veci nezaoberal, nakoľko podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovými stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných sporovými stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku sporovej strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty sporových strán (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne).

43. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dôvody v zmysle § 388 Civilného sporového poriadku čiastočne zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a čiastočne ho podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku potvrdil, nakoľko bol viazaný tým, že žalobcovi už bola právoplatne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za väzbu vo výške 15.012 eur a náhrada nemajetkovej ujmy za trest vo výške 1.385,12 eur. Nakoľko odvolací súd považoval za dôvodné priznať žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu vo výške 25.895,87 eur, potvrdil výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie vo výške prevyšujúcej právoplatne priznanú sumu 15.012 eur, a teda na základe tohto výroku žalovaná vyplatí žalobcovi ešte sumu 2.383 eur (17.395 eur -15.012 eur). Výrok III. súdu prvej inštancie v časti, ktorou súd prvej inštancie ohľadom nemajetkovej ujmy za väzbu zamietol zvyšnú sumu 1.928.285 eur, ktorej sa žalobca domáhal (žalobca sa žalobou domáhal sumy 1.945.680 eur – súd prvej inštancie výrokom I. priznal sumu 17.395 eur), zmenil odvolací súd tak, že žalovanej uložil povinnosť ešte titulom nemajetkovej ujmy za väzbu zaplatiť žalobcovi 8.500,87 eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Nakoľko odvolací súd považoval za dôvodné priznať žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy za trest vo výške 1.385,12 eur, zmenil výrok II. súdu prvej inštancie v časti prevyšujúcej právoplatne priznanú náhradu nemajetkovej ujmy za trest vo výške 1.385,12 eur (2.275 eur – 1.385,12 eur = 889,88 eur) tak, že žalobu v tejto časti zamietol. Výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie v časti, ktorou súd prvej inštancie ohľadom nemajetkovej ujmy za trest zamietol zvyšnú sumu, ktorej sa žalobca domáhal (žalobca sa žalobou domáhal sumy 254.320 eur – súd prvej inštancie výrokom II. žalobcovi priznal sumu 2.275 eur = 252.045 eur), odvolací súd potvrdil.

44. Podľa § 396 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie (odsek 1). Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie (odsek 2).

45. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

46. Žalobca sa žalobou domáhal uloženia povinnosti zaplatiť žalovanému sumu 2.200.000 eur (sumu 1.945.680 eur ako nemajetkovú ujmu z titulu neoprávnenej väzby a sumu 254.320 eur ako nemajetkovú ujmu z titulu neoprávneného trestu) a úspešný bol v rozsahu žaloby o zaplatenie sumy 27.280,99 eur (25.895,87 + 1.385,12 = 27.280,99). Úspech žalobcu tak predstavoval 1,24% a úspech žalovaného predstavoval 98,76%. Čistý úspech žalovaného bolo v rozsahu 97,52% a vznikol mu nárok na náhradu trov konania (§ 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Súd pri rozhodovaní o trovách konania považoval za potrebné zaťažiť zodpovednosťou za výsledok sporu stranu, ktorá sa za účasti advokáta domáhala nárokov, ktoré sú zjavne nedôvodné, ich výška je premrštená a to s ohľadom prevládajúcu rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky o výške priznávaných náhrad za nemajetkovú ujmu z titulu neoprávnenej väzby a nemajetkovú ujmu z titulu neoprávneného trestu (nezohľadniac názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prezentovaný v jeho uznesení z 23. januára 2011 sp. zn. 5MCdo 7/2010, že pre rozhodnutie o trovách konania, kde výška plnenia závisí od úvahy súdu je podstatným to, že z dokazovania bolo preukázané že žalobcom vznikol nárok a nie je podstatné v akom rozsahu bol súdom priznaný), prikloniac sa k názoru Ústavného súdu SR vyjadreného v jeho náleze sp. zn. IV. ÚS 652/2018 z 13. februára 2020, kde Ústavný súd SR vyslovil záver, že by bolo v rozpore s rozumným usporiadaním procesných vzťahov, aby za situácie zjavne bezúspešného uplatňovania práva, nie síce v jeho základe, ale v podstate jeho neprimeranej a zjavne nadsadenej výšky vo vzťahu k tej, ktorá v obdobných veciach vyplýva, napríklad z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, bola žalobcovi priznaná ochrana v podobe zachovania jeho práva na plnú náhradu trov konania proti žalovanému len preto, lebo bol úspešný v základe svojho nároku, ktorého výška však bola oproti žalobnému nároku súdom priznaná s výrazným obmedzením.

47. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 Civilný sporový poriadok).

48. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).
Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).
Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).
Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).
Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).
Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).
Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).
Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).
Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).
Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).
Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).
Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).
Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).
Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).
Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).
Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).
V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).